

BOSNA I HERCEGOVINA: PISMO NAMJERE

Sarajevo i Banja Luka, Bosna i Hercegovina

11. 09. 2012. godine

Christine Lagarde
Direktor
Međunarodni monetarni fond
Vašington, D.C. 20431

Poštovana gospodo Lagarde:

1. Ekonomija Bosne i Hercegovine (BiH) je teško pogođena globalnom finansijskom krizom. Valutni odbor (CBA) i fiskalna ograničenja, kao i multilateralna finansijska podrška, uključujući Stand-by aranžman sa MMF-om iz 2009. godine (SBA), ublažili su negativan utjecaj krize i doprinjeli održavanju makroekonomske stabilnosti i povjerenja javnosti.
2. Posljednjih mjeseci, spor ekonomski oporavak koji je uslijedio nakon 2009. godine zaustavljen je zbog pojačanih turbulencija u eurozoni, što je takođe doprinjelo padu deviznih rezervi. Zajedno sa pratećim debalansima u domaćoj ekonomiji, ovaj razvoj događaja izazvao je zabrinutost u pogledu makroekonomske stabilnosti i mogućnosti rasta u BiH. Da bi odgovorile na to, institucije BiH i vlade Federacije i Republike Srpske te Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBH) izradile su ekonomski program za očuvanje makroekonomske stabilnosti i podržavanje održivog rasta u srednjoročnom periodu.
3. Naš ekonomski program, za koji tražimo podršku MMF-a, koncipiran je tako da suzbije efekte pogoršanja u vanjskom okruženju i smanji unutrašnje slabosti. Njime se obezbjeđuje mapa puta u teškom ekonomskom i finansijskom okruženju koja bi trebalo da ulije povjerenje građanima, poslovnoj zajednici i investitorima tako što će poslati poruku o našoj odlučnosti da unaprijedimo koordinaciju politika, održimo fiskalnu disciplinu, očuvamo stabilnost finansijskog sektora i unaprijedimo poslovno okruženje.
4. Ovim programom mi ćemo: (i) smanjiti fiskalni deficit i unaprijediti srednjoročnu fiskalnu održivost; (ii) ojačati ulogu Fiskalnog vijeća u koordinaciji fiskalnih politika; (iii) provesti dogovorene fiskalne reforme; (iv) poboljšati pripremljenost za krizu i planiranje za vanredne situacije; i (v) unaprijediti strukturalne reforme da bi se poboljšala vanjska konkurentnost.
5. Kao podršku ovim politikama, a na osnovu naših potreba iz platnog bilansa, tražimo podršku MMF-a kroz SBA u iznosu koji je ekvivalentan iznosu od 338,20 miliona SDR (200 procenata kvote) u periodu septembar/rujan 2012 – septembar/rujan 2014.

6. Smatramo da su politike opisane u ovom pismu dovoljne za ostvarenje ciljeva našeg ekonomskog programa, ali smo spremni da po potrebi poduzmemo dodatne mjere. Tokom trajanja aranžmana, unaprijed ćemo se konsultirati sa MMF-om oko usvajanja svih novih mjera, u skladu sa politikama MMF-a koje se odnose na takve konsultacije. Nadalje, MMF-u ćemo dostavljati sve zatražene podatke o provođenju politika i ostvarenju programskih ciljeva.

I. Makroekonomski okvir

7. Proteklih mjeseci došlo je do pogoršanja ekonomskih uslova. Globalno usporavanje i striktniji uslovi finansiranja opterećuju mogućnosti rasta u BiH, gdje će realni BDP ove godine vjerovatno ostati na istom nivou, uz rast od svega 1 posto u 2013. godini. Uz slabo kreditiranje ekonomije, domaća potražnja će biti manja i tako ograničiti inflaciju u indeksu potrošačkih cijena na oko 2 procenta tokom perioda 2012-2013. Uprkos smanjenju uvoza, deficit vanjskog tekućeg računa će ostati relativno visok (7.5 procenata BDP-a). Uz ograničeni pristup privatnim izvorima finansiranja, potrebe za vanjskim finansiranjem će se u najvećoj mjeri morati zadovoljiti povlačenjem od zvaničnih kreditora.

II. Unapređenje koordinacije politika na nivou BiH

8. **Opredijeljeni smo da zadržimo režim valutnog odbora, kako je utvrđeno zakonom (strukturalna odrednica).** Valutni odbor je i dalje najveća garancija makroekonomske stabilnosti i uživa široku političku i javnu podršku. Centralnoj banci BiH je zabranjeno da kreditira vladu, izdaje vrijednosne papire i daje kredite bankama ili drugim privatnim subjektima. Imajući na umu značaj održavanja povjerenja javnosti u stabilnost konvertibilne marke, uzdržaćemo se od poduzimanja zakonodavnih radnji koje bi oslabile ili bacile sumnju na sadašnji režim i instituciju kojoj je njegovo funkcioniranje povjerenjeno – CBBH.

9. **Opredijeljeni smo za očuvanje integriteta sistema indirektnog oporezivanja na nivou BiH.** Nastavićemo sa ubiranjem indirektnih poreza na nivou BiH i zadržati jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje (UIO). Nastojaćemo da obezbijedimo kontinuitet njegove djelotvornosti kroz zajednički, konstruktivan i blagovremen rad na rješavanju svih spornih pitanja. Posebno, 31. avgusta/kolovoza 2012, donijeli smo odluku o poravnanju svih spornih iznosa iz perioda do kraja 2011. godine (prethodna mjera) i izvršiti ćemo poravnanje do kraj 2012. godine. Radi smanjenja obima budućih poravnanja, koeficijent raspodjele sredstava između entiteta ćemo određivati na kvartalnoj osnovi i ubrzo ćemo verifikaciju svih spornih iznosa.

10. **Poduzećemo korake ka unapređenju poreske discipline.** Velika neformalna ekonomija podrija ubiranje poreskih prihoda i stavlja nesrazmjerno velik teret na formalni sektor, dovodeći u pitanje pravičnost poreznog sistema. Radi unapređenja discipline, jaćaćemo saradnju poreznih uprava uspostavljanjem formalnog sistema razmjene podataka.

Kao prvi korak, UIO i entitetske porezne uprave će potpisati Memorandum o saradnji i razmjeni podataka o poreskim obveznicima.

11. Prekid u servisiranju obaveza po osnovu vanjskog duga s početka 2012. godine se neće ponoviti. Uvodimo zaštitne mjere kako bi se izbjegli bilo kakvi rizici u tom pogledu. Vijeće ministara je donijelo amandmane na Zakon o finansiranju institucija BiH koji omogućavaju nastavak servisiranja vanjskog duga i u slučaju da budžet nije donosen. Ovaj amandman će biti usvojen u Parlamentarnoj skupštini do kraja 2012. godine (strukturalna odrednica).

12. Poduzećemo korake ka unapređenju statistike tako što ćemo ukloniti sve prepreke za razmjenu podataka. Konkretno:

- Izvršit ćemo izmjene i dopune relevantnih zakona o UIO, a posebno člana 52. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, koji je objavljen u Službenom listu BiH br. 89/05, kako bi se entitetskim zavodima za statistiku i Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS) omogućio pristup podacima UIO o vanjskoj trgovini i PDV-u;
- Entitetski zavodi za statistiku i BHAS će ojačati razmjenu podataka i saradnju kroz dogovor o modalitetima razmjene podataka.
- Prepoznavamo značaj statistike vladinih finansija u skladu sa priručnikom GFS2001 za potrebe praćenja programa i dostavljanja zvaničnih statističkih izvještaja. U tom smislu, svi nivoi vlasti u BiH će nastaviti da pružaju sve neophodne informacije CBBH, koje su potrebne za pravovremeno sastavljanje kompletne serije statističkih podataka o vladinim finansijama u BiH.

III. Održavanje fiskalne discipline

13. Veliki manjkovi u finansiranju i postojeći strukturalni fiskalni deficit nalažu fiskalno prilagođavanje. Mi ćemo vršiti strogu kontrolu nad tekućim rashodima, istovremeno štiteći transfere najugroženijim grupama stanovništva i ulaganja u infrastrukturu.

14. Ograničit ćemo deficit generalne vlade u 2012. na oko 3 procenta BDP-a. Budžet institucija BiH, koji je odobrila Parlamentarna skupština BiH u maju/svibnju 2012. je restriktivan u odgovarajućoj mjeri. Centralne entitetske vlade su pripremile rebalans budžeta u skladu sa obavezama iz ovog Pisma, i pomenuti budžeti su usvojeni u parlamentima početkom septembra/rujna (prethodna mjera). Svjesni smo da postoje negativni rizici za naše budžete, i spremni smo, po potrebi, poduzeti dodatne mjere.

15. Na prihodovnoj strani, nastavićemo postepeno povećanje akciza na duhanske proizvode kako je propisano zakonom. Odluka EU da poveća minimalne akcize na duhanske

proizvode je povećala jaz između akciza u BiH i minimuma u EU. Mi ćemo izmijeniti postojeći zakon i povećati akcize na duhanske proizvode na nivo minimalne akcize u EU kako bi s vremenom harmonizirali naše akcize sa zakonodavstvom EU.

16. Na strani rashoda:

- Budžet institucija BiH za 2012. predviđa ograničeno novo zapošljavanje, uglavnom u vezi sa provođenjem popisa, održavanjem lokalnih izbora, jačanjem kapaciteta agencije za borbu protiv korupcije; smanjenje osnovice za plate od 4,5 procenata počevši od maja/svibnja 2012, od kojeg će biti izuzeti zaposlenici sa koeficijentom 1; te smanjenje izdvajanje za naknade troškova zaposlenih od 12 procenata. Ukupni tekući izdaci (koji uključuju bruto plate i naknade zaposlenih i materijalne troškove) će se ograničiti na 1.5 procenata ispod nivoa izvršenja za 2011. U 2013. godini, institucije BiH će zadržati broj uposlenih na nivou 2012. godine.
- U Federaciji, centralna vlada će nastaviti s politikom fiskalne suzdržanosti, te će: (i) proizvesti uštede u iznosu od 8 miliona KM na plaćama i naknadama uposlenih; to će postići smanjenjem osnovice za obračun plaća i naknada na iznos od 315 KM, koji će biti zadržan tokom cijele 2012. godine; moratorijumom na isplatu naknada za rad u komisijama i prekovremeni rad; te restriktivnom politikom zapošljavanja u ostatku godine; (ii) ponovno procijeniti djelotvornost subvencija i poboljšati njihovo usmjeravanje, te time postići uštedu u iznosu od 10 miliona KM; (iii) ubrzati reviziju korisnika boračkih prava; (iv) osigurati da izdvajanje iz budžeta planirano za transfer prema Fondu PIO ne bude premašeno; ovo će se postići smanjenjem najvišeg isplasnog koeficijenta za penzije ostvarene pod povoljnim uslovima i ubrzanjem naplate neuplaćenih obaveza po osnovu doprinosa; (v) provoditi strogu kontrolu rashoda i provesti mjere kako bi se osigurala stabilnost Zavoda zdravstvenog osiguranja prilagođavanjem obima programa zdravstvene zaštite raspoloživim sredstvima i izbjegavanjem akumuliranja neplaćenih obaveza; (vi) smanjiti transfere prema javnim preduzećima za 17 miliona KM.
- U Republici Srpskoj (RS), centralna vlada će nastaviti sa politikom fiskalne suzdržanosti i zamrznuti će zapošljavanje do kraja godine, osim u sektoru obrazovanja; i ostvarit će uštede: (i) u iznosu od 6,9 mil. KM na poziciji Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga; (ii) na poziciji Doznake socijalnim institucijama u iznosu od 8,0 mil. KM; (iii) na poziciji Transferi drugim nivoima vlasti u iznosu od 1,1 mil. KM; i (iv) u Finansijskom planu Fonda zdravstvenog osiguranja za 2012. u iznosu od 5,0 mil. KM. Takođe, u budžetima opština i gradova ostvarićemo uštede u iznosu od 5,0 mil. KM na poziciji Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga. Pored toga, operacije koje se finansiraju iz sredstava sa escrow računa će se smanjiti za 35,0 mil. KM.

17. Sve vlade se obavezuju da će održavati fiskalnu disciplinu u srednjeročnom periodu. Shodno tome, namjeravamo nastaviti konsolidaciju u 2013. godini kroz dalje smanjenje konsolidovanog vladinog deficita na oko 2½ procenta BDP-a. Napori na fiskalnom planu će i dalje biti koncentrisani na rashodovnoj strani, koja će imati koristi od cjelogodišnjeg uticaja mjera preduzetih ove godine, ali i od strukturalnih fiskalnih reformi navedenih u nastavku.

IV. Unapređenje reforme javnog sektora

18. Obavezujemo se na provođenje strukturalnih fiskalnih reformi koje će smanjenje rashoda u 2012. godini učiniti trajnim i vratiti javne finansije na više održiv put. Već smo usvojili Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika Bosne i Hercegovine za period 2013.-2015. godina. Ovaj okvir će služiti kao osnova za pripremu budžeta institucija BiH i entiteta za 2013. godinu. Pored toga, ojačati će se uloga Savjetodavne grupe Fiskalnog vijeća sa zadatkom koordiniranja svih pitanja koja se odnose na provođenje i praćenje programa.

Institucije BiH

- Izvršili smo izmjene i dopune Zakona o službi u Oružanim snagama BiH čime smo stavili van snage odredbe koje dodjeljuju pravo na prijevremeno penzionisanje vojnom osoblju. Ove izmjene i dopune ne nameću obavezu entitetskim vladama da osiguraju ista ili slična prava. Sve zakonske obaveze do kraja maja/svibnja 2012. godine su planirane u Budžetu institucija BiH za 2012. godinu. Plaćanje ovih obaveza će biti izvršeno nakon utvrđivanja tačnih iznosa potraživanja od strane Ministarstva odbrane tokom 2012. godine (strukturalna odrednica).

Federacija BiH

- Izradit ćemo nacrt Zakona o penzionisanju pod povoljnim uvjetima i podnijeti ga Parlamentu Federacije BiH do kraja oktobra/listopada 2012. godine s ciljem njegovog donošenja do kraja 2012. godine. Ovaj zakon će na sveobuhvatan način reformisati penzije ostvarene pod povoljnim uvjetima, uključujući i usklađivanje prosječnog nivoa ovih penzija sa redovnim penzijama ostvarenim po osnovu uplate doprinosa i ograničavajući isplatu ovih penzija na raspoloživa sredstva u budžetu putem primjene obračunskog koeficijenta za sve penzije ostvarene pod povoljnijim uslovima. Do stupanja na snagu ovog zakona nećemo odobravati nikakva nova ili dodatna posebna prava na penzionisanje (strukturalna odrednica).
- Vlada će do kraja 2012. godine usvojiti strategiji za sveobuhvatnu reformu penzionog sistema.
- Vlada je usvojila odluku o izmirenju duga centralne vlade prema Zavodu PIO/MIO, što će se realizovati u jednakim godišnjim isplatama u narednih deset godina počevši od 2013. godine. Ovo će biti regulirano Zakonom koji se treba dostaviti Parlamentu Federacije BiH do kraja avgusta/kolovoza 2012. godine.

- Ubrzat ćemo proces revizije korisnika boračkih prava i objavljivati rezultate na kvartalnoj osnovi (strukturna odrednica), te završiti ovaj proces do kraja 2014. godine. U međuvremenu, istražiti ćemo načine na koje je moguće poboljšati usmjerenost ovih davanja.
- Uspostavit ćemo centraliziranu bazu podataka svih korisnika socijalnih transfera kojom će upravljati Porezna uprava Federacije BiH. Ovo će olakšati praćenje i reviziju tih davanja, što će u budućnosti dovesti do ostvarenja ušteda. Planiramo da ova baza bude operativna do kraja 2012. godine.
- Postići ćemo sporazum sa predstavnicima sindikata o rješavanju tužbi koje su zaposleni u sektoru vlade podnijeli zbog smanjenja plaća i naknada u 2009. i 2010. godini do kraja avgusta/kolovoza 2012. godine. Ovaj sporazum će, inter alia, uključivati izmjene kolektivnog ugovora kako bi se spriječile tužbe u budućnosti.
- Vlada prepoznaje potrebu za izmjenom budžetskog procesa kako bi se osiguralo da ima dovoljno finansijskih sredstava za provođenje donesenih zakona i da fiskalna potrošnja ne ugrozi srednjoročnu fiskalnu održivost. S tim ciljem, radimo na novom zakonu u kome će, pored ostalog, biti predviđene kaznene odredbe za one koji budu stvarali obaveze iznad nivoa sredstava odobrenih budžetom. Planiramo nacrt zakona dostaviti Parlamentu Federacije BiH do kraja 2012. godine.
- Uzimajući u obzir decentralizovanu strukturu u Federaciji BiH, kontrola rashoda na nižim nivoima vlasti predstavlja ključ očuvanja fiskalne održivosti. U tom smislu, imat ćemo za cilj okončanje uvođenja trezorskog načina poslovanja na nižim nivoima vlasti do kraja 2013. godine, i njihovog uvezivanja sa trezorskim sistemom centralne vlade. To će takođe poboljšati sistem izvještavanja na svim nivoima vlasti.
- Prepoznavamo hitnu potrebu da se očuva finansijska stabilnost Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja. Provođiti ćemo strogu kontrolu rashoda kako bi osigurali njegovu finansijsku stabilnost. Usvojili smo program konsolidacije kako bi osigurali da program zdravstvene zaštite bude u skladu sa finansijskim planom i da ugovori sa zdravstvenim ustanovama budu u skladu sa programom.

Republika Srpska

- Cilj nam je u srednjoročnom periodu smanjiti izdvajanja za bruto plaće i naknade kao udjela u BDP-u kroz reformu javne uprave i održavanje razumne politike plaća. Da bismo to postigli, učinit ćemo sljedeće:
 - Kao prvi korak, u 2013. i 2014. zamrznuti plate i naknade zaposlenima na nivou iz 2012. godine.

- Usvojiti Zakon o platama zaposlenih u javnim službama (Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za zdravstveno osiguranje, Fond za dječiju zaštitu i Fond za zapošljavanje) kako bi se osiguralo da će plaće zaposlenih u vanbudžetskim fondovima biti na istom nivou u svim fondovima, kao i da su usklađene sa plaćama zaposlenih u organima javne uprave. Planiramo da ovaj zakon bude usvojen do kraja 2012. godine i stupi na snagu 1. januara/siječnja 2013. godine.
- Izmjenama i dopunama Zakona o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, br. 118/07, 116/09, 1/11 i 1/12) propisati slične koeficijente za sve zaposlene državne službenike i namještenike, u zavisnosti od složenosti njihovih zadataka. Planiramo da ovaj zakon bude usvojen do kraja 2012. godine i stupi na snagu od 1. januara/siječnja 2013. godine.
- Izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Republici Srpskoj (Službeni glasnik Republike Srpske, br. 115/05, 30/7 i 118/07) ukinuti odredbe zakona koje se odnose na usklađivanje rasta plaća sa rastom prosječne mjesečne neto plaće u BiH. Planiramo da ovaj zakon bude usvojen do kraja 2012. godine i stupi na snagu od 1. januara/siječnja 2013. godine.
- Uvesti centralizovani obračun plaća zaposlenih u javnom sektoru, kako bi uspostavili sistem evidencije, kontrole i boljeg planiranja na nivou javnog sektora. Očekuje se da će proces uvođenja početi u julu/srpnju 2013. godine i da će biti u potpunosti proveden od jula/srpnja 2014. godine.
- Izvršiti reviziju poslovanja agencija sa ciljem stvaranja ušteta, ponovo razmotriti opravdanost njihovog postojanja, kao i način njihovog organizovanja i rada u budućnosti. U zavisnosti od ishoda ovog procesa, razmotrićemo spajanje i ukidanje nekih agencija koje nisu dale željene rezultate. Planiramo da ovaj proces bude završen do kraja 2012. godine.
- Izmijeniti i dopuniti relevantno zakonodavstvo kako bismo obezbjedili da promjene u zakonskim stopama poreza na dohodak i doprinosa ne dovedu automatski do promjena u bruto platama državnih službenika i namještenika, na taj način skidajući zaštitu sa neto plata.
- Planiramo izmijeniti Zakon o budžetskom sistemu kako bi uveli kaznene odredbe za stvaranje obaveza iznad nivoa sredstava dodijeljenih budžetom. Rok za izmjenu ovog zakona je kraj 2012. godine, a primjenjivati će se od 1. januara/siječnja 2013. godine.
- Usvojili smo dva važna zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i o boračkim pravima. Ovi zakoni odvajaju prava zasnovana na uplaćenom osiguranju od prava stečenih po posebnim osnovama. Ovaj napredak ne samo da će poboljšati transparentnost budžeta, već će omogućiti Ministarstvu rada i boračke zaštite da udvostruči napore na pooštavanju kriterija za korištenje prava i ubrzaju reviziju

korisnika. Namjeravamo objavljivati kvartalne rezultate revizije (strukturalna odrednica), i završiti reviziju prava korisnika do kraja marta/ožujka 2013. godine. Nakon revizija, istražiti ćemo načine da unaprijedimo usmjerenje ovih davanja.

- Nedavno usvojeni Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ima za cilj osigurati dugoročnu održivost javnog penzionog sistema i poboljšati njegovu pravičnost. Mi ćemo pažljivo pratiti kako se ostvaruju ova dva cilja i spremni smo, ako to bude potrebno, razmotriti mogućnost modifikacija sistema.
- Prepoznamo da je neophodno hitno poboljšanje finansijskog stanja Fonda zdravstvenog osiguranja (FZO). U tom cilju, namjeravamo da dodatno pojačamo kontrole upravljanja svim vrstama troškova, kroz pojačane kontrole službe za internu reviziju u FZO i zdravstvenim ustanovama. Pored toga, služba za internu reviziju dodatno će razviti i ojačati sistem finansijskog upravljanja i internih kontrolnih postupaka. Uvođenje „e-zdravstvene knjižice“ omogućit će dodatne uštede u FZO. FZO će imenovati nove komisije i uvesti pojačane kontrole prilikom ocjene radne sposobnosti, u cilju eliminisanja zloupotreba prilikom „otvaranja“ bolovanja. Vršićemo racionalizaciju broja zaposlenih radnika u FZO. Preduzećemo neophodne mjere u cilju smanjenja troškova liječenja u inostranstvu. Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite i FZO radiće zajednički na dimenzioniranju zdravstvenog sistema.

19. Svjesni smo da bi nepovoljna ekonomska situacija i naš program prilagođavanja mogli negativno utjecati na ugrožene grupe stanovništva. Shodno tome, mi ćemo obezbijediti da podrška javnih finansija stanovništvu bude bolje usmjerena prema najugroženijim grupama, te da finansijski integritet šema penzionog osiguranja i osiguranja za nezaposlene ne bude doveden u opasnost.

V. Očuvanje stabilnosti finansijskog sektora

20. Bankarski sektor u BiH dobro je podnio utjecaj globalne finansijske krize. Uz podršku SBA iz 2009. godine, brzo smo reagirali na krizu i usvojili mjere za jačanje povjerenja u sistem i osiguranje stabilnosti našeg bankarskog sektora. Smanjili smo stopu obavezne rezerve da bismo podigli likvidnost, uspostavili smo Stalni komitet za finansijsku stabilnost (SCFS) za praćenje osjetljivosti sistema i jačanje pripravnosti za krizu, a podigli smo i nivo osiguranja depozita.

21. Iako je naš bankarski sistem u posljednje vrijeme ostao stabilan, neizvjesna finansijska situacija u inostranstvu i domaće ekonomske osjetljivosti rezultirale su uslošnjanjem uvjeta. U takvoj situaciji, nekvalitetni krediti (NPL-ovi) značajno su porasli i sada iznose 12,1 procenata ukupnih kredita. Štaviše, strane banke-majke s vremenom su

smanjile svoju izloženost u BiH, ograničavajući time raspoloživost dugoročnih izvora finansiranja za naše banke.

22. Stoga ćemo usvojiti neophodne mjere kako bismo dalje ojačali naš finansijski sistem, kao i da unaprijedimo pripravnost za krizu i institucionalni kapacitet za praćenje finansijske stabilnosti. Postepeno ćemo se kretati u pravcu supervizije temeljene na riziku i provedbe Basela II/III. Kao prvi korak, uspostavljamo radne grupe za osmišljavanje redovnog provođenja stres testova od dna prema vrhu za velike banke.

23. Visok stepen NPL-ova u bankama BiH predstavlja ključnu osjetljivost našeg finansijskog sistema sa značajnim negativnim efektima za privrednu aktivnost. U cilju rješavanja ove osjetljivosti, izvršit ćemo pregled naših zakonskih i regulatornih okvira, tražeći saradnju od učesnika u finansijskom sektoru, kako bismo stvorili okruženje poticajno za rješavanje NPL-ova. U tom pogledu, usvojiti ćemo entitetske zakone o faktoringu i agencijama za otkup potraživanja, kojim bi bili uređeni prenošenje dijela kreditnog portfelja banaka na odvojeno pravno lice i porezni tretman takvih transakcija.

24. U bliskoj saradnji sa osobljem MMF-a, izvršili smo pregled naše pripravnosti za krizu i okvire planiranja za nepredvidive okolnosti, te utvrdili određeni broj područja u kojima je potrebno djelovati. Ojačat ćemo ulogu Stalnog komiteta za finansijsku stabilnost u blagovremenom praćenju rizika po finansijski sektor putem održavanja redovnih kvartalnih sastanaka i dodatnih ad hoc sastanaka po potrebi. Nadalje, svaki član Stalnog komiteta za finansijsku stabilnost pripremit će planove za nepredvidive okolnosti, uključujući tehničke zahtjeve, koji će biti uklopljeni u sveobuhvatan plan za finansijsku stabilnost pod nepredvidivim okolnostima. Ojačat ćemo okvir za rješavanje problema banaka tako što ćemo do kraja 2012. godine usvojiti izmjene i dopune oba zakona o bankama s ciljem određivanja roka za pravni istek privremene uprave od jedne godine sa mogućim produženjem od šest mjeseci (strukturalne odrednice).

25. Predani smo daljem unapređenju otpornosti sistema i koordinacije među agencijama. CBBH će skupa sa agencijama za bankarstvo nastaviti periodično vršiti pregled rezultata stres testova sa pojedinačnim bankama, i pratiti izloženost stranih banaka-majki prema BiH. U ovom kontekstu, koordinacija stres testova bit će dalje formalizirana potpisivanjem „Internih smjernica za stres testove” s ciljem osiguranja vjerodostojnosti, objektivnosti i blagovremenosti stres testova od vrha prema dnu.

26. Agencije za bankarstvo ojačale su svoju saradnju sa stranim matičnim supervizorima, između ostalog kroz svoje učešće u kolegijima supervizora. Uklonit ćemo preostale prepreke za potpisivanje bilateralnih memoranduma o razumijevanju sa bankarskim supervizorima Austrije i Italije. Vršimo izmjene i dopune pravnih okvira koji se tiču tretmana povjerljivih informacija kako bismo ih uskladili sa zahtjevima EU i planiramo da isti budu usvojeni od strane parlamenata do kraja 2012. godine (strukturalna odrednica).

27. Povjerenje javnosti u bankarski sistem od najvećeg je značaja za finansijsku stabilnost. U tom kontekstu, poštovat će se institucionalna nezavisnost agencija za bankarstvo. S tim ciljem, opozvat ćemo izmjene i dopune Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH, članove 15 i 27 koji su usvojeni u 2012. godini (prethodna mjera).

28. Kako bismo ojačali ulogu osiguranja depozita u našem finansijskom sistemu, revidiramo zakon kojim se uređuje Agencija za osiguranje depozita (AOD), uključujući izmjene u sljedećem smjeru: (i) AOD će obuhvatiti one kojima je zaštita najpotrebnija tako što će proširiti obuhvat na mala i srednja preduzeća; (ii) sve bosanskohercegovačke banke bit će članice AOD-a, uključujući i one koje mogu doći pod privremenu upravu nakon usvajanja novog zakona; i (iii) Član 18, koji se odnosi na upravljanje AOD-om, bit će izmijenjen i dopunjen s ciljem osiguranja usklađenosti sa međunarodnim standardima. Podnjet ćemo izmjenjeni Zakon o Agenciji za osiguranje depozita Parlamentarnoj skupštini BiH do kraja marta/ožujka 2013. godine (strukturalna odrednica).

VI. Poboljšanje poslovnog okruženja

29. Oporavak BiH neće biti moguć bez snažnog privatnog sektora. Poboljšanje poslovnog okruženja potaknut će privatne investicije i podržati dugoročni rast te doprinijeti poboljšanju raspoloženju na tržištu. Postigli smo izvjesni napredak u racionalizaciji procedura i ostvarivanju transparentnosti u poslovnim propisima, ali još mnogo toga tek treba učiniti. Konkretnije,

- u Republici Srpskoj primijenit ćemo „jednošalterski“ sistem registracije. To za sobom povlači izmještanje registracije preduzeća iz privrednih sudova i preduzetnika iz općina, pojednostavljivanje i kombiniranje neophodnih koraka, te usmjeravanje cjelokupne procedure u jednu instituciju. Realizacija projekta zahtijeva usvajanje izmjena i dopuna 21 zakona, a bit će okončana do kraja 2013. godine.
- u Federaciji ćemo smanjiti administrativno opterećenje prilikom poslovanja, osigurati efikasne organizacije i pojednostaviti administrativne postupke koji se odnose na uvozno-izvozne poslove, uspostaviti i jačati sistem kontrole kvalitete, omogućiti rast izvoza u ključnim izvoznim sektorima i jačati konkurentnost sektora poljoprivrede, kao i nastaviti rad na stvaranju povoljnijeg ambijenta za privlačenje kako stranih tako i domaćih investicija. U tom pogledu, nastavićemo sa aktivnostima koje smo već poduzeli u partnerstvu sa IFC-om kako bi pojednostavili zakonodavstvo i poboljšali administrativne kapacitete u radu sa poduzetnicima. Cilj nam je u potpunosti provesti preostale preporuke IFC-a.

VII. Pitanje podataka

30. Prepoznamo značaj poboljšanja kvaliteta statističkih podataka. BHAS i dva entitetska zavoda za statistiku obavezuju se da će usuglasiti podatke o dohodovnom i proizvodnom BDP-u i pravovremeno ih objaviti. Nadalje, sve tri institucije za statistiku će, uz pomoć regionalnog rezidentnog savjetnika za tehničku pomoć MMF-a, ubrzati izradu kvartalnih podataka o BDP-u, s ciljem prvog objavljivanja istorijskih vremenskih serija do sredine 2013. godine. Osim toga, namjeravamo uložiti sve moguće napore u poboljšanje neophodnog kapaciteta kako bismo počeli učestvovati u MMF-ovom Općem sistemu diseminacije podataka (GDDS). Kao prvi korak, postaviti ćemo koordinatora na nivou BiH do kraja septembra/rujna 2012. godine.

31. Postigli smo značajan napredak u poboljšanju kvaliteta fiskalnih statističkih podataka, uključujući i postepeno uvođenje harmoniziranog obrasca za fiskalno izvještavanje (HRT), koji je izrađen zajedno sa osobljem MMF-a. Nastavit ćemo s objavljivanjem konsolidiranih fiskalnih podataka za generalnu vladu u skladu sa harmoniziranim obrascem za fiskalno izvještavanje na kvartalnoj osnovi (strukturalna odrednica). U isto vrijeme, svjesni smo bitnih propusta u pogledu kvaliteta objavljenih podataka usljed nepotpunog obuhvata vanbudžetske potrošnje i projekata finansiranih iz inostranstva, djelimične primjene računovodstva na obračunskoj osnovi, te velikih kašnjenja u izvještavanju od strane nižih nivoa vlasti, posebno u Federaciji. S ciljem rješavanja ovih slabosti:

- primjenjivati ćemo međunarodne računovodstvene standarde i usvojiti harmonizirani obrazac za fiskalno izvještavanje skupa s rokovima za izvještavanje na svim nivoima vlasti i formalizirati proceduru objavljivanja konsolidiranih izvještaja.
- proširit ćemo obuhvatnost izvještavanja o fiskalnom izvršenju kako bismo uključili projekte finansirane iz inostranstva i vanbudžetsku potrošnju u fiskalne račune generalne vlade.
- nastaviti ćemo unapređivati prikupljanje podataka i sravnjivanje stranih grantova i povlačenja sredstava po osnovu zajmova, te servisiranja vanjskog duga.
- Ministarstvo finansija Federacije ojačat će kadrovske i druge kapacitete u oblasti praćenja i konsolidacije finansijskih izvještaja nižih nivoa vlasti i fondova. Cilj je pripremiti konsolidirane izvještaje o fiskalnim operacijama na nivou generalne vlade Federacije do kraja 2012. godine.

VIII. Modaliteti programa i ostala pitanja

32. Program će biti praćen putem kvartalnih (i kontinuiranih) kvantitativnih kriterija izvršenja, indikativnih ciljeva, prethodnih mjera, strukturalnih odrednica, kvartalnih pregleda

i odredbi o konsultacijama. Kvantitativni kriteriji izvršenja za 2012. godinu i indikativni kvantitativni ciljevi za 2013. godinu navedeni su u Tabeli 1, dok su prethodne mjere i strukturalne odrednice navedene u Tabeli 2. Uzajamno razumijevanje vlasti BiH i osoblja MMF-a vezano za kvantitativne kriterije izvršenja i indikativne ciljeve dalje je razrađeno u priloženom Tehničkom memorandumu o razumijevanju

33. Sredstva MMF-a u okviru ovog aranžmana bit će isplaćena Centralnoj banci i doznačena na račun Institucija BiH, rezervirana za budžete Federacije BiH i Republike Srpske u omjeru 2/3:1/3. Po odobravanju aranžmana od strane Izvršnog odbora MMF-a, planiramo povući cjelokupni raspoloživi iznos od 50.73 miliona SDR (30 procenata kvote) za podršku budžetima entiteta. Prvi pregled programa očekuje se 15. decembra/prosinca 2012. godine ili poslije 15. decembra/rujna 2012.

34. Prepoznamo važnost da se ocjena sistema zaštite završi do prvog pregleda po Stand-by aranžmanu. U vezi s tim, CBBH će, što je prije moguće, pripremiti neophodnu dokumentaciju potrebnu za završetak takve ocjene i po potrebi primiti tehničku misiju MMF-a.

/s/

Vjekoslav Bevanda
Predsjedavajući
Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine

/s/

Nermin Nikšić
Premijer
Federacija Bosna i
Hercegovina

/s/

Aleksandar Džombić
Predsjednik vlade
Republika Srpska

/s/

Nikola Špirić
Ministar finansija
i trezora
Institucije Bosne i
Hercegovine

/s/

Ante Krajina
Ministar finansija
Federacija Bosna i
Hercegovina

/s/

Zoran Tegeltija
Ministar finansija
Republika Srpska

/s/

Kemal Kozarić
Guverner
Centralna banka Bosne i Hercegovine